

FASTELAVNS-SJOV TO GO

Det er Fastelavn! Og det betyder lidt ekstra fis og ballade
- og i hvert fald hygge.

Selvom børnene i år ikke kan stå i kø foran tønden sammen med mange andre børn, og selvom vi ikke kan gå ud og rasle - så kan vi godt fejre fastelavn sammen derhjemme alligevel.

Det er disse aktiviteter tænkt som et bidrag til.

Vi håber, at I allerede har fundet en udklædning
- ellers kan I stadig nå det (Ja, også Jer, forældre!)

Gå på jagt på loftet og i skabene og se, om I ikke kan finde en gammel cowboyhat, sminke, en flot paryk, en fin kjole og store støvler.

Når udklædningen er på plads, kan I være med til fastelavnsgudstjenesten for børn og familier søndag kl. 12.30 til 13 i Tømmerby Kirke; den sendes også direkte på facebook.

På de næste sider finder I 6 aktiviteter, som I kan lave derhjemme som familie. Vi havde egentlig planlagt et løb med en særlig rute til jer med én post per aktivitet (1. Torvet, 2. Den gamle legeplads bag Brugsen, 3. Højen på Æblevej, 4. Skolen, 5. Søndergade foran Trye, 6. Pladsen foran kroen) - men som tiderne er, må vi ikke opfordre til forsamling på bestemte tidspunkter. Derfor er det op til jer selv, om I vil lave aktiviteterne på en lignende gåtur ([hvis det ikke er for koldt...](#))

GOD FORNØJELSE - OG GLÆDELIG FASTELAVN! 😊

(Psst... Hvis I har tilmeldt jer, skal I ikke glemme at hente jeres fastelavnsboller og kakao i Brugsen søndag den 14/2)

1. AKTIVITET: HVAD PASSER SAMMEN?

På de 3 næste sider er der en masse små tegninger i kasser.

I skal sætte streger mellem de tegninger, der passer sammen, i par.

Hvad passer for eksempel til en heksegryde? :-)

Jagten på KODEORDET

Samtidig med at I laver opgaverne, skal I på jagt efter et KODEORD, som skal gættes.

Hvis I sender det rigtige kodeord ind, har I chancen for at blive årets Kattekonge og vinde en ekstra præmie! For hver af de 6 opgaver er der en ledetråd til, hvad kodeordet er.

Det er en god idé at skrive alle ledetrådene ned undervejs! Det er der plads til på sidste side (s.17). Her kommer den første ledetråd:

LEDETRÅD:

Bogstav nummer 2, 5, 7 og 10 i kodeordet er vokaler.

2. AKTIVITET: FIND DE MANGLENDE ORD

Hvordan er det nu, den er? Kan I huske den?

_____ er mit _____ ,
boller vil jeg have.

Hvis jeg ingen _____ får,
så laver jeg _____.

Boller op boller _____

boller i min _____.

Hvis _____ ingen boller får,

så _____ jeg ballade.

LEDETRÅD:

Det skjulte bogstav nummer fire (i det første ord) er der 2 af i kodeordet.

3. AKTIVITET: HVOR MANGE AF HVER??

På de næste 2 sider går det ud på at tælle:
Hvor mange er der af hver ting?

VIDSTE DU...?

At rise forældrene op fastelavnssøndag er en gammel tradition (fra 1700-tallet). Det går ud på, at der fastelavnsmorgen står fint pyntede fastelavnsris fremme, som børnene snupper. Dem bruger de så til at gå ind i forældrenes soveværelse og "rise" forældrene op ved at slå på dynerne med fastelavnsrisene og synge "Fastelavn er mit navn, boller vi jeg have", indtil forældrene vågner og laver lækker morgenmad. Fastelavnsriset er et symbol på frugtbarhed, fordi det egentlig ser goldt ud med sine tørre grene. Men giver man grenene vand og varme, springer de smukt ud med grønt løv. (kilde: legeakademiet.dk)

LEDETRÅD:

Der er ligeså mange bogstaver i ordet, som der er perlekæder på tegningerne.

4. AKTIVITET: TIP EN 8'ER OM FASTELAVN

Nu bli'r det straks sværere! Sæt ring omkring de rigtige svar.

1. Der findes en amerikansk tradition, som minder om den danske fastelavn. Her klæder folk sig også ud, skræmmer hinanden og samler slik i nabolaget. Hvad hedder denne tradition?
  - a. Halloween
  - b. Howl and whine
  - c. Hallihallow

2. Når man slår hele fastelavnstønden i stykker, får man en titel og en krone på hovedet. Hvad er denne titel?
  - d. Kattekyndig
  - e. Katteunge
  - f. Kattekonge

3. Fastetidens farve i kirken er
  - g. Rød
  - h. Hvid
  - i. Lilla

4. Ordet fastelavn stammer fra det plattyske ord *Fastelovend* eller *Fastnacht*. Det henviser til den faste, som kom efter festen. Hvor længe varer fasten?
  - j. Under fasten måtte man ikke få andet end vand og tynd the i 1 dag. Morgenen efter fejrede man, at fasten var slut, med boller og kakao.
  - k. Karneval, som er i familie med fastelavn, betyder på latin 'farvel til kødet'. I begge traditioner måtte man altså i 40 dage indtil påske ikke spise andet kød end fisk.

l. Fastelavn er en fejring af, at det lyse forår er på vej til at afløse den mørke vinter, og derfor måtte man kun få vand og brød i 10 dage.

5. Der er en helt bestemt sang, der synges til fastelavn. Den handler om ballade og boller, men kan du huske første linje?

- m. Fastelavn er til gavn
- n. Fastelavn gammelt sagn
- o. Fastelavn er mit navn

6. Til fastelavn dukker prinsesser, pirater, superhelte, hekse og Harry Potter-figurer op i gaderne. Men hvorfor klæder vi os ud til fastelavn?

- p. At klæde sig ud er opstået i Hamburg omkring 1650, hvor en skrædder ved navn Hanz Pilts fandt ud af, han kunne tjene penge på at lave farverige kjoler, som damerne kunne tage på for at markere årstidernes skiften.
- q. I gamle dage var udklædningen mest for voksne og bestod af en maske. Med den på tog man rundt fra hus til hus, hvor man fik noget godt. Værten havde 3 gæt til at gætte, hvem der var bag masken, før man tog videre til næste hus.
- r. Udklædningen opstod som en joke med præsterne, da man sagde: 'ene provsten året rundt skal ej i kjole husere' (det er ikke kun præsten, der skal have lov at gå i kjole). Skikken tog til, og snart klædte unge og gamle sig ud i alskens farver og kostumer.

7. Ingen fastelavn uden fastelavnsboller. Hvad er det mest almindelige fyld i de søde boller?

- s. Lakridskonfekt og flag
- t. Jordbær og gelé
- u. Kagecreme og syltetøj

8. Fastelavnsriset har man brugt til at vække de voksne med kviste i ansigtet i årevis. Men hvorfor skal de voksne prygles op om morgenen?

- v. Man mente, at man ved at daske (rise) med et bundt birkegrene kunne give frugtbarhed. Tidligere risede man også husdyrene på gården for at sikre, at der blev født flere dyr til gården.
- w. Fastelavn var den ene dag på året, hvor børnene måtte have lov at brokke sig over deres forældre. Kvistbunken var børneudgaven af den stok, børn i gamle dage fik prygl med. Efter vækningen måtte børnene brokke sig til forældrene - deraf ris.
- x. Fastelavnsris fik man til morgenmad, når det var fastelavn. De blev kogt med mælk og rørt rundt med et bundt birkegrene for at give en bitter smag og for at styrke maven, så man var klar til fasten.

I kan se om I har svaret rigtigt ved at finde løsningerne på sogn.dk/toemmerby i menuen til venstre under Fastelavn.

LEDETRÅD:

Hvilket bogstav har det rigtige svar i spørgsmål nr. 4?

Det bogstav er der 2 af i kodeordet.

5. AKTIVITET: FARVELÆG EN TEGNING OG SEND EN HILSEN

På de næste sider er der 2 tegninger, der trænger til nogle farver.

I kan vælge én af dem at farvelægge,
eller I male én hver, hvis I er flere børn.

Når I er blevet færdige, kan I jo tage et billede af tegningen og sende den sammen med en sød hilsen til de ældste i familien (hvis de ikke har en mobiltelefon eller iPad, kan I ringe til dem 😊).

EKSTRA OPGAVE:

Jeres farvelagte tegninger kan I aflevere i postkassen ved præstegården, Kirkevej 40, Frøstrup.

(Husk at skrive navn og telefonnummer bag på tegningen.)

Så er I nemlig med i lodtrækningen om at blive årets KATTEDRONNING og få en lille ekstra præmie.

Ledetråd:

I mangler 2 vokaler i kodeordet. Den ene vokal, I leder efter, er i ordet YES på dansk, og den anden vokal er i ordet NEJ på engelsk.

6. AKTIVITET: SAMLE KODEORDET

Så er I nået til den sidste opgave,
som selvfølgelig er at samle jeres ledetråde
og gætte KODEORDET.
I får lige en sidste ledetråd.

Ledetråd:

Kodeordet er ikke hund og ikke dronning.
(Pssst.. Men de 2 sidste bogstaver i dronning er med i ordet!)

Har I husket at skrive ledetrådene ned undervejs,
og har I mon så gættet hvad kodeordet er?

Hvis Ja, kan I sende kodeordet i en mail til præsten (jsho@km.dk) og
være med i lodtrækningen om en lille præmie.

JAGTEN PÅ KODEORDET

På denne side kan I skrive jeres LEDETRÅDE ned undervejs:

Kodeordet er:

TAK FORDI I VILLE VÆRE MED 😊

